DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અહેવાલપાત્ર

ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં

દીવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર

દીવાની અપીલ નં. ૮૩૦૭/૨૦૧૯

(સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન (દીવાની) નં.૩૬૦૯૫/૨૦૧૬ માંથી ઉદ્ભવેલ)

ગુજરાત રાજ્ય વતી મુખ્ય સચિવ અને અન્ય

...અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

એમ્બર બિલ્ડર્સ

...સામાવાળા (ઓ)

સાથે

દીવાની અપીલ નં. ૮૩૦૮ /૨૦૧૯

(સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન (દીવાની) નં.૩૬૦૯૬/૨૦૧૬ માંથી ઉદ્ભવેલ)

ચુકાદો

<u>ન્યાયમૂર્તિ દીપક ગુપ્તા</u>

આ અપીલોમાં નિર્ણય લેવા માટે જે મુખ્ય પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે એ છે કે શું ગુજરાત પબ્લિક વર્ક્સ કોન્ટ્રાક્ટ્સ ડિસ્પ્યુટ્સ આર્બિટ્રેશન ટ્રિબ્યુનલ એક્ટ, ૧૯૯૨ (હવે પછીથી 'ગુજરાત અધિનિયમ' તરીકે ઉલ્લેખિત) ની કલમ ૩ હેઠળ રચાયેલ ગુજરાત પબ્લિક વર્ક્સ કોન્ટ્રાક્ટ્સ ડિસ્પ્યુટ્સ આર્બિટ્રેશન ટ્રિબ્યુનલ (હવે પછીથી 'ટ્રિબ્યુનલ' તરીકે ઉલ્લેખિત) ને આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ (હવે પછીથી 'એ એન્ડ સી એક્ટ' તરીકે ઉલ્લેખિત)ની કલમ ૧૭ ના સંદર્ભમાં વચગાળાના આદેશો આપવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે કે કેમ?

૨. શરૂઆતમાં, એ નોંધવું રહ્યું કે ગુજરાત અધિનિયમની કલમ ૨ (કે) ની દ્રષ્ટિએ "કાર્ય કરાર" તરીકે વ્યાખ્યાયિત કાર્યો માટે રાજ્ય સરકાર અથવા જાહેર ક્ષેત્રના સાહસો દ્વારા અન્ય કોઈ વ્યક્તિ સાથે કરવામાં આવેલા "કાર્ય કરાર" માંથી ઉદ્ભવતા તમામ વિવાદોને ફરજિયાતપણે રીફર કરવાના દૃષ્ટિકોણથી ગુજરાત અધિનિયમ ઘડવામાં આવ્યો હતો. જ્યાં સુધી આ કેસની વાત છે, તે નિર્વિવાદિત છે કે અપીલકર્તા રાજ્ય અને સામાવાળા કોન્ટ્રેક્ટર વચ્ચે કરવામાં આવેલો કરાર "કાર્ય કરાર" હતો. ૩૧.૦૭.૨૦૦૭ તારીખના પક્ષકારોને લગતા કરારના આદેશમાં આર્બિટ્રેશન કલમ હતી, જેનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છેઃ

"કલમઃ૩૦ (૧) ટ્રિબ્યુનલને રીફર કરવાના વિવાદોઃ આ કરારને

લગતા વિવાદ, જ્યાં સુધી તે નીચેની બાબતો સાથે સંબંધિત છે, પછી ભલે આવા વિવાદો કાર્યની પ્રગતિ દરમિયાન અથવા પૂર્ણ થયા પછી ઉદ્ભવે અથવા જો કામ છોડી દેવામાં આવે, તો તે ગુજરાત રાજ્યના આર્બિટ્રેશન ટ્રિબ્યુનલને મોકલવામાં આવશે..."

૩. તે વિવાદિત નથી કે ગુજરાત અધિનિયમ હાલના કેસોમાં લાગુ પડે છે. અમે મુખ્યત્વે પક્ષો વચ્ચેના કરારની કલમ ૪૩.એ સાથે નિસબત ધરાવીએ છીએ, જે નીચે મુજબ છેઃ

"૪૩.એ આ કરાર હેઠળ અનુદાન તરીકે સંપૂર્ણપણે ભંડોળ પૂરું પાડવામાં આવેલ કોઈપણ જિલ્લા પંચાયતના કોઈપણ સરકારી કાર્ય અથવા કાર્યને અમલમાં મૂકનાર કોન્ટ્રેક્ટરને (કોન્ટ્રેક્ટરને પરત કરવાપાત્ર સુરક્ષા ડિપોઝિટ સહિત) બાકી અને ચૂકવવાપાત્ર કોઈપણ રકમ કોઈપણ જિલ્લા પંચાયત/સરકાર દ્વારા જપ્ત કરી શકાશે અને ગુજરાત રાજ્ય સરકાર/સરકાર દ્વારા ગુજરાત રાજ્યની સરકાર/જિલ્લા પંચાયત દ્વારા ગુજરાત રાજ્ય સરકાર દ્વારા અનુદાન તરીકે સંપૂર્ણપણે ભંડોળ પૂરું પાડવામાં આવેલ કાર્ય માટે ગુજરાત રાજ્યની સરકાર/જિલ્લા પંચાયત સાથે કોન્ટ્રેક્ટર દ્વારા કરવામાં આવેલા અન્ય કોઈ કરાર હેઠળ ઉદ્ભવતા નાણાંની રકમની

ચુકવણી માટે ગુજરાત રાજ્યની સરકાર/જિલ્લા પંચાયતના કોઈપણ દાવા સામે મજરે ગણવાના રહેશે. જ્યારે ગુજરાત રાજ્યની સરકાર/જિલ્લા પંચાયતના કોઈપણ દાવા સામે કોન્ટ્રેક્ટર પાસેથી વસૂલાતના હેતુ માટે આવી કોઈ રકમ ઉપલબ્ધ ન હોય, ત્યારે જમીન મહેસૂલની બાકી રકમ તરીકે કોન્ટ્રેક્ટર પાસેથી આવી વસૂલાત કરવામાં આવશે."

૪. આ ચુકાદામાં, અમે ફક્ત ૨૦૧૬ની સિવિલ અપીલ નં.૮૩૦૭/૨૦૧૯ (સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન (દીવાની) નં.૩૬૦૯૫/૨૦૧૬ માંથી ઉદ્ભવેલ) ના તથ્યોનો સંદર્ભ લઈ રહ્યા છીએ. સામાવાળા કોન્ટ્રેક્ટર સાથે ૩૧.૦૭.૨૦૦૭ ના વર્ક ઓર્ડર હેઠળ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગના એક ભાગને મજબૂત કરવા માટે કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. કોન્ટ્રેક્ટરના જણાવ્યા અનુસાર, તેણે ૩૦.૦૪.૨૦૦૮ ના રોજ કામ પૂર્ણ કર્યું હતું અને અંતિમ બિલ કોન્ટ્રેક્ટરને ચૂકવવામાં આવ્યું હતું. રસ્તાને નુકસાન થયું હતું અને કોન્ટ્રેક્ટરના જણાવ્યા અનુસાર, ભારે વરસાદને કારણે આ બન્યું હતું. રાજ્યએ કોન્ટ્રેક્ટરને ક્ષતિગ્રસ્ત ભાગનું સમારકામ કરવા જણાવ્યું હતું અને કોન્ટ્રેક્ટરના જણાવ્યા અનુસાર, વરસાદ બંધ થયા પછી આ સમારકામ પૂર્ણ થયું હતું.

૫. કોન્ટ્રાક્ટરનો કેસ એ છે કે કરારની દ્રષ્ટિએ, કોન્ટ્રાક્ટર માત્ર ૩ વર્ષના

સમયગાળા માટે ખામી દૂર કરવા માટે જવાબદાર હતો જે સમયગાળો ૩૦.૦૪.૨૦૧૧ ના રોજ સમાપ્ત થયો હતો. ૧૦.૦૯.૨૦૧૨ ના રોજ, કોન્ટ્રાક્ટરે રાજ્યને જામીનની રકમ પરત કરવા માટે પત્ર લખ્યો હતો.આ રકમ તે મુજબ ૧૦.૦૯.૨૦૧૨ ના પત્ર દ્વારા મુક્ત કરવામાં આવી હતી. રાજ્યએ ૧૧.૧૧.૨૦૧૪ તારીખના પત્ર દ્વારા કોન્ટ્રાક્ટરને રૂ. ૧,૦૯,૦૦,૦૯૨/– ની રકમ ચૂકવવા જણાવ્યું હતું. આ દાવો એ બાબત પર આધારિત હતો કે કોન્ટ્રાક્ટરે કરાર અનુસાર રસ્તાનું સમારકામ કર્યું ન હતું. અપીલકર્તા રાજ્યએ જામીનગીરી થાપણો અને અન્ય બાકી કાર્યોના બિલની ચૂકવણી અટકાવવાની ધમકી આપી હતી. આ નોટિસને ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશન દાખલ કરીને આ આધાર પર પડકારવામાં આવી હતી કે જ્યાં સુધી કોન્ટ્રેક્ટરની જવાબદારી નક્કી કરવામાં ન આવે અને સક્ષમ અધિકારક્ષેત્રની અદાલત અથવા પંચ દ્વારા તેનું પ્રમાણ નક્કી કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી રાજ્ય અન્ય કરાર હેઠળ કોન્ટ્રેક્ટરને ચૂકવવાપાત્ર રકમને રોકવા અથવા અન્ય કરાર હેઠળ કરવામાં આવેલી ચૂકવણીમાંથી રકમ વસૂલવા માટે સક્ષમ નથી. રાજ્યનું વલણ એ હતું કે કોન્ટ્રેક્ટરનું કામ ખામીયુક્ત હોવાથી, રાજ્યએ કોન્ટ્રેક્ટરના જોખમે અન્ય વ્યક્તિ પાસેથી કામ કરાવ્યું હતું.જો કોન્ટ્રેક્ટરને કોઈ વિવાદ હોય, તો તે અદાલતનો સંપર્ક કરી શકે છે અને ઉપરોકત કરારની કલમ ૪૩.એ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

૬. ઉચ્ચ અદાલતે ***કર્ણાટક રાજ્ય*** વિરુદ્ધ ***શ્રી રામેશ્વર રાઇસ મિલ્સ, તીર્થહલ્લી*** [(૧૯૮૭) ૨ એસ. સી. સી. ૧૬૦] કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદા અને વિવાદિત ચુકાદામાં ઉલ્લેખિત વિવિધ ચુકાદાઓમાં ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયના સુસંગત દૃષ્ટિકોણ પર આધાર રાખ્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે વસૂલ કરવા માંગવામાં આવેલી રકમના પ્રમાણ અથવા એકત્રીકરણ વિના, કોન્ટ્રેક્ટર આપનાર અથવા કોન્ટ્રેક્ટર અન્ય કરારના સંબંધમાં તે જ કોન્ટ્રેક્ટરના ચાલુ કરારના કામમાંથી ઉપરોક્ત રકમ એકપક્ષીય રીતે વસૂલ કરી શકશે નહીં. વધુમાં નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે રાજ્ય અન્ય કરારમાં કોન્ટ્રેક્ટરને ચૂકવવાપાત્ર ચૂકવણીમાંથી, વસૂલ કરવા માટેની રકમની વસૂલાત કરી શકશે નહીં. જોકે, રાજ્યને કાયદા હેઠળ સ્વીકાર્ય હોય તેવા અન્ય માધ્યમો દ્વારા રિકવરી મેળવવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી હતી. તારીખ ૧૮.૦૨.૨૦૧૬ ના ચુકાદા દ્વારા અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને તારીખ ૧૧.૧૧.૨૦૧૪ નો સંદેશાવ્યવહાર રદ કરવામાં આવ્યો હતો.

૭. આ ચુકાદાને અમારી સામે પડકારવામાં આવ્યો છે. ગુજરાત રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પ્રીતેશ કપૂર દલીલ કરે છે કે ઉચ્ચ અદાલતને આવો આદેશ પસાર કરવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે, હકીકતમાં, સામાવાળા કોન્ટ્રેક્ટરે, ગુજરાત અધિનિયમ હેઠળ રચાયેલ રાજ્ય ટ્રિબ્યુનલનો સંપર્ક કરવાનો હતો અને રિટ કોર્ટ આવી રાહત આપી શકે નહિ.

બીજી તરફ, સામાવાળા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી. કે. જી. સુખવાણીએ રજૂઆત કરી હતી કે ગુજરાત અધિનિયમ હેઠળ રચાયેલી ટ્રિબ્યુનલને આવી રાહત આપવા માટે કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી અને તેમણે રાજ્ય ટ્રિબ્યુનલના તારીખ ૨૪.૧૧.૨૦૦૫ ના આદેશ પર આધાર રાખ્યો છે જેમાં ટ્રિબ્યુનલે જણાવ્યું હતું કે તે ફક્ત ગુજરાત અધિનિયમ દ્વારા અથવા તે હેઠળ તેને આપવામાં આવેલા અધિકારક્ષેત્ર, સત્તાઓ અને અધિકારનો ઉપયોગ કરી શકે છે, જેના દ્વારા તેની રચના કરવામાં આવી છે. વધુમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે ગુજરાત અધિનિયમ ટ્રિબ્યુનલને મનાઈ હુકમ આપવા માટે સત્તા નથી આપતો અને તે વચગાળાની રાહત આપવા માટે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮નો આશરો લઈ શકતા નથી. તેણે એવું પણ ઠરાવ્યું હતું કે વચગાળાના હુકમનો આદેશ, જેવી કે હાલના કેસમાં અરજ કરવામાં આવી છે, તે 'વચગાળાના ચુકાદા' ની મર્યાદામાં આવતો નથી. ટ્રિબ્યુનલે ચુકાદો આપ્યો હતો કે આવો મનાઈ હુકમ આપવાની કોઈ સત્તા નથી.

૮. અમને એવું લાગે છે કે ત્યારથી ગુજરાતમાં તમામ સંદેશાવ્યવહાર/આદેશો કે જેમાં અન્ય કરારોમાં કોન્ટ્રેક્ટરના દાવાઓ સામે તેને મજરે ગણી ને રકમ વસૂલવાની માંગ માટે, રાજ્ય કલમ ૪૩.એ જેવી કરારની જોગવાઈનો આશરો લે છે, તેવી બાબતોમાં ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.

૯. અમે ચુકાદાના પ્રારંભિક ભાગમાં મુખ્ય મુદ્દાનો સાર નોંધ્યો છે. ગુજરાત અધિનિયમની કલમ ૨ (એ) 'આર્બિટ્રેશન એક્ટ' ને આર્બિટ્રેશન એક્ટ, ૧૯૪૦ તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરે છે. પક્ષો દ્વારા તે વિવાદિત નથી કે હવે તેનો અર્થ એ એન્ડ સી એક્ટ થશે.

૧૦. અમે એ એન્ડ સી એક્ટની કેટલીક જોગવાઈઓનો સંદર્ભ પણ લઈ શકીએ છીએ. એ એન્ડ સી એક્ટની કલમ ૨ (ઈ) (આઇ) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી લવાદ સિવાયના વિવાદોના સંદર્ભમાં 'કોર્ટ' ને નીચે મુજબ વ્યાખ્યાયિત કરે છેઃ

> "(i) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી લવાદ સિવાયના લવાદના કિસ્સામાં, જિલ્લામાં મૂળ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી મુખ્ય દીવાની અદાલત, અને તેના સામાન્ય મૂળ દીવાની અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી ઉચ્ચ અદાલતનો સમાવેશ કરે છે, જે લવાદના વિષયની રચના કરતા પ્રશ્નો નક્કી કરવા માટે અધિકારક્ષેત્ર ધરાવે છે, જો તે દાવાની વિષયવસ્તુ હોત, પરંતુ તેમાં સ્મોલ કોઝ કોર્ટ કે મુખ્ય દીવાની અદાલત અથવા કરતાં તાબાની કોઈ દીવાની અદાલતનો સમાવેશ થતો નથી."

૧૧. અમે એ એન્ડ સી એક્ટની કલમ ૨ (૨) અને ૨ (૪) નો પણ સંદર્ભ લઈ

શકીએ છીએ જે નીચે મુજબ છેઃ

(૨) આર્બિટ્રેશનનું સ્થળ જ્યારે ભારતમાં હોય ત્યારે આ ભાગ લાગુ થશેઃ

પરંતુ તેનાથી વિપરીત કરારને આધિન, કલમ ૯,૨૭ અને પેટા કલમ (૧) ના ખંડ (એ) અને કલમ ૩૭ની પેટા કલમ (૩) ની જોગવાઈઓ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારી લવાદને પણ લાગુ પડશે, ભલે આર્બિટ્રેશનનું સ્થળ ભારતની બહાર હોય અને આપવામાં આવેલ અથવા આપવામાં આવનાર આર્બિટ્રેશનનો ચુકાદો આ અધિનિયમના ભાગ ૨ની જોગવાઈઓ હેઠળ લાગુ કરી શકાય તેવો અને માન્ય છે.

xxx xxx xxx

"(૪) કલમ ૪૦ની પેટા કલમ (૧), કલમ ૪૧ અને ૪૩ સિવાયનો આ ભાગ હાલમાં અમલમાં હોય તેવા કોઈપણ અન્ય કાયદા હેઠળ દરેક આર્બિટ્રેશનને લાગુ પડશે, જાણે કે લવાદ લવાદ કરારના અનુસંધાનમાં હોય અને જાણે કે અન્ય કાયદો લવાદ કરાર હોય, સિવાય કે જ્યાં સુધી આ ભાગની જોગવાઈઓ તે અન્ય કાયદા સાથે અથવા તે હેઠળ બનાવેલા કોઈપણ નિયમો

સાથે અસંગત હોય."

૧૨. એ એન્ડ સી એક્ટની કલમ ૯ અદાલતને વચગાળાના પગલાં લેવાની સત્તા આપે છે. જો કે, કલમ ૯ (૩) સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે એકવાર મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલની રચના થઈ જાય પછી, અદાલત કલમ ૯ (૧) હેઠળની અરજીને ધ્યાનમાં લેશે નહીં સિવાય કે કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે એવા સંજોગો અસ્તિત્વમાં છે જે કલમ ૧૭ હેઠળ ના ઉપચારને બિન અસરકારક બનાવે.

૧૩. એ એન્ડ સી એક્ટની કલમ ૧૭ આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવતા વચગાળાના પગલાંની જોગવાઈ કરે છે.તે નીચે મુજબ છેઃ

"૧૭. મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આદેશિત વચગાળાના પગલાં.–

(૧) પક્ષકાર, મધ્યસ્થી કાર્યવાહી દરમિયાન અથવા મધ્યસ્થી ચુકાદો આવ્યા પછી કોઈપણ સમયે, પરંતુ કલમ ૩૬ અનુસાર તેનો અમલ થાય તે પહેલાં, મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલને અરજી કરી શકે છે –

(i) મધ્યસ્થી કાર્યવાહીના હેતુઓ માટે સગીર અથવા અસ્વસ્થ મગજની વ્યક્તિ માટે વાલીની નિમણૂક માટે; અથવા

(ii) નીચેની કોઈપણ બાબતોના સંદર્ભમાં વચગાળાના રક્ષણ માટે, એટલે કેઃ–

(ક) આર્બિટ્રેશન કરારનો વિષય હોય તેવી કોઈપણ વસ્તુની જાળવણી, વચગાળાની કસ્ટડી અથવા વેચાણ;

(બી) આર્બિટ્રેશનમાં વિવાદની રકમ મેળવવી;

(સી) આર્બિટ્રેશનમાં વિવાદનો વિષય હોય તેવી કોઈ મિલકત અથવા વસ્તુની અટકાયત, જાળવણી અથવા નિરીક્ષણ, અથવા જેમાં કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થઈ શકે છે અને ઉપરોક્ત કોઈપણ હેતુઓ માટે કોઈ પણ વ્યક્તિને કોઈ પણ પક્ષના કબજામાં આવેલી કોઈ જમીન અથવા મકાનમાં પ્રવેશવા માટે અધિકૃત કરે છે, અથવા કોઈ નમૂના લેવા માટે અધિકૃત કરે છે, અથવા કોઈ નિરીક્ષણ કરવા માટે અથવા પ્રયોગ કરવા માટે અધિકૃત કરે છે, જે સંપૂર્ણ માહિતી અથવા પુરાવા મેળવવાના હેતુ માટે જરૂરી અથવા અનુકૂળ હોઈ શકે છે;

(ડી) વચગાળાનો હુકમ અથવા પ્રાપ્તકર્તાની નિમણૂક;

(ઈ) આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલને ન્યાયી અને અનુકૂળ લાગે તેવા રક્ષણના અન્ય વચગાળાના પગલાં અને આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલને આદેશો

આપવા માટે તે જ સત્તા હશે, જે અદાલતને તેની સમક્ષની કોઈપણ કાર્યવાહીના હેતુ માટે અને તેના સંબંધમાં છે.

(૨) કલમ ૩૭ હેઠળ અપીલમાં પસાર કરાયેલા કોઈપણ આદેશોને આધિન, આ કલમ હેઠળ મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ કોઈપણ આદેશને તમામ હેતુઓ માટે અદાલતનો આદેશ માનવામાં આવશે અને તે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ (૫/૧૯૦૮) હેઠળ તે અદાલતનો આદેશ હોય તેવી જ રીતે લાગુ કરવા યોગ્ય રહેશે."

૧૪. અમે એ એન્ડ સી એક્ટની કલમ ૩૧ (૬) નો પણ સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ જે નીચે મુજબ છેઃ

"૩૧. આર્બિટ્રલ એવોર્ડનું સ્વરૂપ અને વિષયવસ્તુ.

xxx xxx xxx

(૬) મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલ, મધ્યસ્થી કાર્યવાહી દરમિયાન કોઈપણ સમયે, કોઈપણ બાબત પર વચગાળાનો મધ્યસ્થી ચુકાદો આપી શકે છે, જેના સંદર્ભમાં તે અંતિમ મધ્યસ્થી ચુકાદો આપી શકે છે."

૧૫. એ એન્ડ સી એક્ટનો ભાગ ૧ એટલે કે કલમ ૨ થી કલમ ૪૩ આર્બિટ્રેશન સાથે સંબંધિત છે અને કલમ ૨ (૨) સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે ઉપરોક્ત ભાગ ભારતમાં થતા તમામ આર્બિટ્રેશનને લાગુ પડશે. કલમ ૨ (૪) એ સંપૂર્ણપણે સ્પષ્ટ કરે છે કે કલમ ૪૦ (૧), ૪૧ અને ૪૩ સિવાય, એ એન્ડ સી એક્ટનો ભાગ ૧ તમામ આર્બિટ્રેશનને લાગુ પડશે, ભલે તે અન્ય કોઈ કાયદા હેઠળ હાથ ધરવામાં આવે, જાણે કે આર્બિટ્રેશન આર્બિટ્રેશન એગ્રીમેન્ટ અનુસાર હોય, સિવાય કે ભાગ ૧ ની જોગવાઈઓ અન્ય કાયદા અથવા તે હેઠળ બનાવેલા કોઈપણ નિયમો સાથે અસંગત હોય. એક સાદું વાંચન દર્શાવે છે કે એ એન્ડ સી એક્ટના ભાગ ૧ ની જોગવાઈઓ તમામ આર્બિટ્રેશન પર લાગુ થશે જ્યાં આર્બિટ્રેશનનું સ્થળ ભારતમાં હોય. અન્ય કાયદાઓ હેઠળ વૈધાનિક લવાદો પણ ભાગ ૧ દ્વારા સંચાલિત થશે. એકમાત્ર અપવાદ એ છે કે જો વિશેષ કાયદામાં ભાગ ૧ થી કોઈ અસંગતતા હોય તો વિશેષ કાયદો લાગુ થશે અને એ એન્ડ સી કાયદો વિશેષ કાયદાને માર્ગ આપશે.

૧૬. આ સંદર્ભમાં આપણે ગુજરાત અધિનિયમની તપાસ કરવી રહી. અમે ગુજરાત અધિનિયમની કેટલીક જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. ટ્રિબ્યુનલનો રેફરન્સ અને પ્રક્રિયા ગુજરાત અધિનિંયમના પ્રકરણ ૩ દ્વારા સ ચાલિત થાય છે. કલમ ૮ ની જોગવાઈ મુજબ ઉપરોક્ત અધિનિયમના અર્થમાં પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ વિવાદ ઊભો થાય, ત્યારે ઉપરોક્ત વિવાદને ઉપરોક્ત અધિનિયમ હેઠળ

આર્બિટ્રેશન માટે મોકલવામાં આવશે, પછી ભલે તે કરારમાં આર્બિટ્રેશનની કલમ હોય કે ન હોય. મૂળભૂત રીતે, ધારાસભાનો ઈરાદો એ હતો કે રાજ્ય સરકાર અને વર્ક કોન્ટ્રાક્ટ તરીકે વ્યાખ્યાયિત કાર્યોનો અમલ કરતી વ્યક્તિઓ વચ્ચેના વર્ક કોન્ટ્રાક્ટને લગતા તમામ વિવાદોને ગુજરાત અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળ રચાયેલ આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલમાં ફરજિયાતપણે મોકલવામાં આવશે. કલમ ૮ (૩) સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે જ્યારે ટ્રિબ્યુનલ પેટા કલમ (૨) હેઠળ રેફરન્સ સ્વીકારે છે ત્યારે તે તેના કારણો આપીને ચુકાદો અથવા વચગાળાનો ચુકાદો આપશે. આ વિભાગ વચગાળાના પુરસ્કારો આપવાની ટ્રિબ્યુનલની સત્તાને માન્યતા આપે છે. જો કે, ઉપર સૂચવ્યા મુજબ, ટ્રિબ્યુનલે એવો મત વ્યક્ત કર્યો હતો કે વચગાળાનો ચુકાદો મનાઈહુકમની પ્રકૃતિમાં ન હોઈ શકે.

૧૭. ટ્રિબ્યુનલની પ્રથા અને પ્રક્રિયા કાયદાની કલમ ૯ દ્વારા સંચાલિત થાય છે. કાયદાની કલમ ૧૨ ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં પુનરાવર્તનની સત્તાઓ નિહિત કરે છે જ્યાં કોઈ ચુકાદો અથવા કોઈપણ વચગાળાના ચુકાદાને તેમાં નિર્ધારિત આધારો પર પડકારી શકાય છે. હાઈકોર્ટ પાસે પણ આ સંબંધમાં સુઓ મોટુ સત્તાઓ છે. કલમ ૧૩ જે આપણા હેતુ માટે સુસંગત છે તે નીચે મુજબ છેઃ

> "**૧૩. અદાલતોના અધિકારક્ષેત્રનો બાધ** .(૧) કલમ ૧૨ દ્વારા અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય, કોઈ પણ

સિવિલ કોર્ટને કોઈ પણ પ્રશ્ન સાથે વ્યવહાર કરવા અથવા નિર્ણય લેવાનો અધિકારક્ષેત્ર રહેશે નહીં, જેની સાથે ટ્રિબ્યુનલને આ અધિનિયમ દ્વારા અથવા તે હેઠળ વ્યવહાર કરવા અને નિર્ણય લેવાની સત્તા આપવામાં આવી છે અને આ અધિનિયમ દ્વારા અથવા તે હેઠળની કોઈપણ સત્તાના અનુસરણમાં લેવામાં આવેલી અથવા લેવામાં આવનારી કોઈપણ કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં કોઈપણ સિવિલ કોર્ટ દ્વારા કોઈ મનાઈ હુકમ આપવામાં આવશે નહીં.

(૨) ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આ અધિનિયમ હેઠળ આપવામાં આવેલ કોઈ ચુકાદો અથવા વચગાળાનો ચુકાદો અથવા આદેશ અથવા કાર્યવાહી પર કોઈ પણ દીવાની અદાલતમાં પડકારી શકાશે નહીં."

કલમ ૧૩ ખાસ કરીને દીવાની અદાલતોના અધિકારક્ષેત્રને પ્રતિબંધિત કરે છે. આનો સ્પષ્ટ અર્થ એ છે કે એ એન્ડ સી અધિનિયમ હેઠળ દીવાની અદાલતમાં નિહિત સત્તાઓ, જેમ કે એ એન્ડ સી અધિનિયમની કલમ ૯ની દ્રષ્ટિએ વચગાળાની રાહત આપવાની સત્તાઓ અને અધિનિયમની કલમ ૩૪ હેઠળ ચુકાદાને રદ કરવાની સત્તાઓનો ઉપયોગ ગુજરાત અધિનિયમ હેઠળ આપવામાં આવેલા ચુકાદાઓ ની બાબતમાં દીવાની અદાલતો દ્વારા કરી શકાય નહિ. જ્યાં

સુધી ગુજરાત અધિનિયમની વાત છે, તો ચુકાદાને રદ કરવા /તેમાં ફેરફાર કરવાની સત્તા કલમ ૧૨ હેઠળ હાઈકોર્ટમાં નિહિત છે. ગુજરાત અધિનિયમની કલમ ૨૧ નીચે મુજબ છેઃ

> "**૨૧. આર્બિટ્રેશન એક્ટ લાગુ ન થાય**– આર્બિટ્રેશન અધિનિયમની જોગવાઈઓ, જ્યાં સુધી તે આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ સાથે અસંગત હોય ત્યાં સુધી, કાર્ય કરારમાંથી ઉદ્ભવતા કોઈપણ વિવાદને લાગુ થશે નહિ અને મધ્યસ્થી, અમ્પાયર, અદાલત અથવા સત્તાધિકારી સમક્ષ આવા વિવાદના સંબંધમાં તમામ આર્બિટ્રેશન કાર્યવાહી ટ્રિબ્યુનલને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવશે."

૧૮. અમારો સ્પષ્ટ મત છે કે કોન્ટ્રેક્ટર માટે યોગ્ય ઉપાય એ હતો કે ગુજરાત અધિનિયમ હેઠળ રચાયેલી મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલનો સંપર્ક કરવો કારણ કે તેને એ બાબત નક્કી કરવાનો અધિકારક્ષેત્ર હશે કે શું સરકાર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી નોટિસ કાનૂની નોટિસ હતી કે નહીં અને શું સરકાર હકીકતમાં કોન્ટ્રેક્ટર પાસેથી કોઈપણ રકમ વસૂલવા માટે હકદાર હતી કે નહીં. કોન્ટ્રાક્ટરે વચગાળાની રાહત આપવા માટે પ્રથમ દૃષ્ટિએ કેસ કર્યો છે કે કેમ તે નક્કી કરવાનું પણ ટ્રિબ્યુનલના અધિકારક્ષેત્રમાં રહેશે. અમે હેતુપૂર્વક કેસના ગુણદોષમાં નથી જઈ રહ્યા કારણ કે એકવાર અમે માની લઈએ કે ટ્રિબ્યુનલ પાસે વિવાદ પર કાર્યવાહી

કરવાનો અને ચુકાદો આપવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે, તો વિવાદના ગુણદોષ પર કોઈ ટિપ્પણી કરવી અમારા માટે યોગ્ય રહેશે નહીં.

૧૯. સમાવાળાઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી સુખવાણીએ ***ગંગોત્રી એન્ટરપ્રાઇઝ લિમિટેડ*** વિરુદ્ધ ***ભારત સંઘ અને અન્ય*** [(૨૦૧૬) ૧૧ એસસીસી ૭૨૦] કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે કે જ્યાં સુધી સરકારની માંગ સ્પષ્ટ ન થાય અથવા તેના પર ચુકાદો ન આવે ત્યાં સુધી સરકાર કોન્ટ્રેક્ટરના નાણાંને રોકી શકશે નહીં. ***ગંગોત્રી એન્ટરપ્રાઇઝીસ*** (ઉપરોક્ત) કેસ પર ખાસ કરીને આધાર રાખવામાં આવેલ હોવાથી તેમાં નિર્ધારિત દ્રષ્ટિકોણની ચોકસાઈ કરવી અમારી ફરજ છે. ***ગંગોત્રી એન્ટરપ્રાઇઝીસ*** (ઉપરોક્ત) માં ચુકાદો મુખ્યત્વે ***ભારત સંઘ*** વિરુદ્ધ ***રમણ આયર્ન ફાઉન્ડ્રી*** [(૧૯૭૪) ૨ એસ. સી. સી. ૨૩૧] માં આ અદાલતના બે ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે આપેલા ચુકાદા પર આધારિત છે. આ કેસમાં, આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે સરકારને દાવો કરવામાં આવેલી રકમ ની બાબત નિર્ણિત થયા પહેલા રકમ જપ્ત કરવાનો અધિકાર ન હતો. ચુકાદાનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છેઃ

> "૬. પરંતુ અહીં વિંદ્વાન ન્યાયાધીશ દ્વારા કરવામા આવેલા વચગાળાના હુકમનો આદેશ, સ્પષ્ટ રીતે અથવા જરૂરી સૂચિતાર્થ દ્વારા, અપીલકર્તાને અન્ય કરારો હેઠળ સામાવાળાને બાકી રકમ

ચૂકવવા માટે કોઈ નિર્દેશ આપતો નથી. તે માત્ર સ્વરૂપમાં જ નહીં પણ સબસ્ટન્સ માં પણ નકારાત્મક હુકમ છે. તેમાં કોઈ સકારાત્મક સામગ્રી નથી. તે માત્ર અપીલકર્તાને સામાવાળા તરફે ચુકવણા માટે બાકી રહેલી અન્ય રકમમાંથી તેના દ્વારા દાવો કરાયેલ નુકસાનની વસૂલાત કરવા પર પ્રતિબંધ મુકે છે. તે નિર્દેશ આપતું નથી કે અપીલકર્તા સામાવાળાને આ રકમ ચૂકવશે. અપીલકર્તા હજુ પણ આ રકમ ચૂકવવાનો ઇનકાર કરી શકે છે જો તેને લાગે કે તેની પાસે માન્ય બચાવ છે અને જો અપીલકર્તા આવું કરે છે, તો સામાવાળા માટે એકમાત્ર ઉપાય એ રહેશે કે તે એવી રકમની વસૂલાત માટે યોગ્ય મંચમાં પગલાં લે જ્યાં તે નક્કી કરવામાં આવશે કે અપીલકર્તા સામાવાળાને આવી રકમ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે કે નહીં. અપીલકર્તા દ્વારા સામાવાળાને આવી રકમની ચુકવણી ન કરવાને વચગાળાના હુકમનો ભંગ ગણવામાં આવશે નહિ. અપીલકર્તાને જે કરવા માટે અટકાવવામાં આવે છે તે એકમાત્ર બાબત એ છે કે દાવાની આ રકમનો ઉપયોગ કરીને વળતર માટેના તેના દાવાની વસૂલાત કરવી. તે સ્પષ્ટ રીતે કલમ ૪૧ (બી) હેઠળ કોર્ટની સત્તાની અંદર છે કારણ કે વળતર માટેનો દાવો આર્બિટ્રેશન કાર્યવાહીનો વિષય બને છે અને કોર્ટ હંમેશા કહી શકે છે કે જ્યાં સુધી આવા દાવાનો ચુકાદો આપવામાં ન આવે ત્યાં

સુધી, અપીલકર્તાને સામાવાળા તરફે બાકી રહેલી અન્ય રકમનો ઉપયોગ કરીને તેની વસૂલાત કરવાથી પ્રતિબંધિત કરવામાં આવશે. તેથી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશ દ્વારા કરવામા આવેલા વચગાળાના હુકમનો આદેશ બીજી અનુસૂચિ સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૪૧ (બી) હેઠળ તેની સત્તાના અવકાશની બહાર હોવાનું ન કહી શકાય.

xxx xxx xxx

"૧૧. આથી, અમે એવું ઠરાવીએ છીએ કે અપીલકર્તાને ખંડ ૧૮ હેઠળ સામાવાળા સામેના વળતર માટેના દાવા ની સામે, સામાવાળાના અન્ય બાકી બિલની રકમને જપ્ત કરવાનો કોઈ હક કે અધિકાર ન હતો અને વિદ્વાન ન્યાયાધીશ અપીલકર્તાને આમ કરતા અટકાવતો વચગાળાનો હુકમ જારી કરવામાં ન્યાયી હતા."

રમણ આયર્ન ફાઉન્ડ્રી (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદાને હાલના મુદ્દા પર આ અદાલતના ત્રણ ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે ***એચ. એમ. કમાલુદ્દીન અન્સારી એન્ડ કંપની વિરુદ્ધ ભારત સંઘ [(૧૯૮૩) ૪ એસ. સી. સી. ૪૧૭]*** ના કેસમાં આપેલ ચુકાદા દ્વારા રદ કરવામાં આવ્યો હતો. આ કિસ્સામાં એક સામાન્ય શરત હતી કે

જેને આધારે સરકારને અન્ય બાકી રહેલા બિલ હેઠળ કોન્ટ્રેક્ટરને ચૂકવવાપાત્ર કોઈપણ રકમનો ઉપયોગ કરીને દાવો કરેલા નુકસાનની વસૂલાત કરવાનો અધિકાર હતો. આ કેસમાં, આ અદાલત ***રમણ આયર્ન ફાઉન્ડ્રી*** (ઉપરોક્ત) ના તારણો સાથે અસંમત હતી અને નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતોઃ

> "૨૧. આદર સાથે અમારુ માનવું છે કે ઉપરોક્ત નિરીક્ષણ પહેલાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાના પ્રસ્તાવ સાથે અસંગત છે. અમને અદાલતના નિરીક્ષણ સાથે સહમત થવું મુશ્કેલ લાગે છે કે વિવાદિત આદેશ સ્વરૂપમાં અને પદાર્થમાં નકારાત્મક હોવાથી પ્રતિવાદી આવી રકમ ચૂકવવાનો ઇનકાર કરી શકે છે જો તેને લાગે કે તેની પાસે માન્ય બચાવ છે, અને જો તે આમ કરવાનું પસંદ કરે તો મનાઈ હુકમનો કોઈ ભંગ થશે નહીં.
>
> ૨૨. એ વાત સાચી છે કે તે કેસમાં મનાઈ હુકમ નકારાત્મક સ્વરૂપમાં હતો. પરંતુ જો કોઈ આદેશ કોઈ પક્ષને અન્ય કરારમાં બાકી રહેલા બિલ હેઠળ બીજા પક્ષની બાકી નીકળતી રકમને રોકવા પર પ્રતિબંધ મૂકે છે, તો આદેશનો અર્થ એ છે કે રકમ ચૂકવવી આવશ્યક છે. જો રકમ રોકવામાં આવે તો મનાઈ હુકમની અવગણના કરવામાં આવશે અને મનાઈ હુકમના ઉલ્લંઘન કરવા

બદલ તે પક્ષની તપાસ કરવામાં આવી શકે છે. તે વિરોધાભાસ કહેવાશે કે પક્ષને રકમ રોકવાની મનાઈ છે અને તેમ છતાં તે રકમને અધિકાર તરીકે રોકી શકે છે. કોઈ પણ સંજોગોમાં જો મનાઈ હુકમ એવો હોય કે જેનું પાલન કરવા માટે કોઈ પક્ષ બંધાયેલો ન હોય, તો અદાલત આવા બિનઅસરકારક મનાઈ હુકમ પસાર કરવા માટે અનિચ્છુક રહેશે. કોર્ટ તેને પસાર કરવાના આનંદ માટે ક્યારેય આદેશ પસાર કરતી નથી. તે ફક્ત અમલ કરવાના હેતુ માટે પસાર કરવામાં આવે છે. એકવાર આ અદાલત એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે અદાલતને બીજી અનુસૂચિ સાથે વાંચીને કલમ ૪૧ (બી) હેઠળ વચગાળાનો મનાઈ હુકમ જારી કરવાની સત્તા છે, પરંતુ આવા વચગાળાના મનાઈ હુકમ માત્ર લવાદની કાર્યવાહીના હેતુ અને તેના સંબંધમાં જ હોઈ શકે છે અને અપીલકર્તા દ્વારા અન્ય કરારો હેઠળ સામાવાળાને કોઈ રકમ ચૂકવવાપાત્ર હતી કે કેમ તે પ્રશ્ન લવાદની કાર્યવાહીનો વિષય ન હતો અને તેથી, અદાલત દેખીતી રીતે કોઈ વચગાળાનો આદેશ આપી શકી ન હતી, જે દેખીતી રીતે વચગાળાના મનાઈ હુકમના સ્વરૂપમાં હોવા છતાં, અન્ય કરારો હેઠળ સામાવાળાને ચૂકવવાપાત્ર રકમ ચૂકવવા માટે અપીલકર્તાને આપેલા નિર્દેશ સમાન છે, અને આવા આદેશ સ્પષ્ટ રીતે લવાદની કાર્યવાહીના હેતુ અને તેના સંબંધમાં નહીં હોય; અદાલતનું

અનુગામી નિરીક્ષણ કે મનાઈ હુકમનો આદેશ સ્વરૂપ અને સારમાં નકારાત્મક હોવાથી, સામાવાળાને અન્ય કરારના બાકી બિલ હેઠળ અપીલકર્તાને ચૂકવવાની રકમ ચૂકવવાનો કોઈ નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો ન હતો, જે તે જ કેસમાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાના પ્રસ્તાવ સાથે સ્પષ્ટ રીતે અસંગત છે.

xxx xxx xxx

૩૧. અમારો સ્પષ્ટ મત છે કે સામાવાળાઓને અન્ય બાકી બિલ હેઠળ કોન્ટ્રેક્ટરને બાકી રકમ રોકવાથી રોકવાનો મનાઈ હુકમ વસ્તુતઃ કોન્ટ્રેક્ટર અપીલકર્તાને રકમ ચૂકવવાના નિર્દેશ સમાન છે. આવો આદેશ સ્પષ્ટ રીતે આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૪૧ના ખંડ(બી) ના કાર્યક્ષેત્રની બહાર હતો. ભારત સંઘને નુકસાની માટેના તેના દાવા માટે કોન્ટ્રેક્ટરના અન્ય દાવાઓના સંદર્ભમાં તેની પાસે પડેલી રકમની વસૂલાત અથવા તેનો ઉપયોગ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકતો હુકમ આપવામાં કોઈ વાંધો નથી. પરંતુ ચોક્કસપણે કરારની કલમ ૧૮ ભારત સંઘને રકમ રોકવાની પૂરતી સત્તા પ્રદાન કરે છે અને ભારત સંઘને રકમ રોકવાથી અટકાવવા માટે કોઈ મનાઈ હુકમ પસાર કરી શકાય નહિ."

૨૦. અમારા મતે, ***ગંગોત્રી એન્ટરપ્રાઇઝીસ લિમિટેડ*** (ઉપરોક્ત) માં આપવામાં આવેલ ચુકાદો યોગ્ય અવલોકનો વિનાનો છે કારણ કે તે ***રમણ આયર્ન ફાઉન્ડ્રી*** (ઉપરોક્ત) પર આધાર રાખે છે જેને ***એચ. એમ. કમાલુદ્દીન અન્સારી*** (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ત્રણ ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે નકારી કાઢ્યો છે.

૨૧. સંયુક્ત વાંચન અને એકસાથે કાયદાઓના કાળજીપૂર્વક વિશ્લેષણ ના આધારે, અમારો મત છે કે જ્યાં સુધી એ એન્ડ સી એક્ટની કલમ ૧૭ની દ્રષ્ટિએ આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલમાં નિહિત સત્તાઓનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી આવી સત્તાઓનો ઉપયોગ ગુજરાત એક્ટ હેઠળ રચાયેલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરી શકાય છે કારણ કે જ્યાં સુધી વચગાળાની રાહત આપવાની વાત છે ત્યાં સુધી આ બંને કાયદાઓમાં કોઈ વિસંગતતા નથી. આ સત્તા ગુજરાત અધિનિયમ હેઠળ ટ્રિબ્યુનલમાં પહેલેથી જ નિહિત છે અને એ એન્ડ સી અધિનિયમની કલમ ૧૭ આ સત્તાઓની પૂરક બને છે અને તેથી એવું ન કહી શકાય કે એ એન્ડ સી અધિનિયમની કલમ ૧૭ની જોગવાઈઓ ગુજરાત અધિનિયમ સાથે અસંગત છે.

૨૨. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી બંને અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ગુજરાત હાઈકોર્ટના ચુકાદાઓને રદ કરવામાં આવે છે. જો કે, કોન્ટ્રાક્ટર (ઓ) ને ગુજરાત પબ્લિક

વર્ક્સ કોન્ટ્રાક્ટ ડિસ્પ્યુટ આર્બિટ્રેશન ટ્રિબ્યુનલનો સંપર્ક કરવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી છે અને જો ટ્રિબ્યુનલનો સંપર્ક આજથી ૨ મહિનાની અંદર કરવામાં આવે, તો ટ્રિબ્યુનલ મર્યાદાના મુદ્દા પર દાવાને નકારી કાઢશે નહીં. તે ગુણદોષના આધારે તે નક્કી કરવામાં આવશે. બાકી અરજીઓ, જો કોઈ હોય તો, તેનો આથી નિકાલ કરવામાં આવે છે.

.....ન્યાયમૂર્તિ

(દીપક ગુપ્તા)

.....ન્યાયમૂર્તિ

(અનિરુદ્ધ બોઝ)

નવી દિલ્હી

૮ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.